

AUGUST STRACKE (6)

Zijn activiteiten in de Oostendse Handelskamer (2)

1899

Tussen 1899 en 1906 valt de grootste activiteit van A.S. als lid van de Handelskamer. Begin 1899 tot sectiesecretaris verkozen draagt hij in 1900 en 1901 zijn rapport over het badseizoen voor. Van 1901 tot 1906 mist hij slechts 4 van de 60 vergaderingen en komt 40 keer aan het woord. Sinds 1901 is hij nu lid van de 5 secties.

A.G. 26 februari 1899 - A.S. secretaris "Badseizoen".

Op die algemene vergadering wordt A.S. tot secretaris verkozen van de sectie "Intérêts balnéaires", ter vervanging van D. Verhaeghe (waarschijnlijk ziek - hij stierf op 10 november 1899).

C.P. 9 april 1899 - Vreemdelingenlijsten

A.S., die nu lid is van het Comité permanent, deponeert op het bureau een reeks vreemdelingenlijsten van de voornaamste Duitse badsteden.

Daarop wordt weer over de Oostendse vreemdelingenlijsten gediscussieerd. Al sinds 1888 wordt er in de kamer geklaagd over hun onhandig formaat, hun laattijdig verschijnen, hun onvolledigheid en hun onnauwkeurigheid. De voorzitter verklaart dat hij van de uitgever de verzekering gekregen heeft dat er dit jaar verbetering komt.

A.G. 16 juli 1899 - Publiciteit

A.S. stelt voor bij de publiciteitsmiddelen voor Oostende, op de Expo van Parijs 1900, een stadsplan van Oostende met de nieuwe wijken te voegen. In Baedeker, Bradshaw en andere gidsen staat nog altijd een plan van 20 en 30 jaar geleden. Kan de stad de uitgevers er niet toe bewegen dat oude plan te vervangen?

Erepresident Van Imschoot vindt dat een goed idee en belooft stappen daartoe te doen.

1900

C.P. 16 januari 1900 - Verplaatsing van het station - Rapport I (over 1899)

Wanneer voorzitter A. Borgers erop wijst dat er plannen bestaan om het station te verplaatsen, neemt A.S. het woord.

Hij bevestigt dat die zaak van hoger hand beslist is. Hij weet dat uit goede bron en betreurt dat hier geen lid van het gemeentebestuur aanwezig is. Volgens zijn inlichtingen kent de stad het inzicht van de regering om een station te bouwen in Mariakerke (une gare à Ostende-Extension).

Daarop herinnert secretaris, A. Bouchery, aan de categorische verklaring van burgemeester Alf. Pieters en van schepenen van financiën Van Imschoot dat er geen sprake van is het hoofdstation te verplaatsen of 'n derde station te bouwen bij de "cité North" (in Ostende-Extension).

De voorzitter besluit een protestbrief te sturen naar het stadsbestuur en de regering.

Rapport van A.S. over het seizoen 1899

Als secretaris van sectie 4 leest A.S., voor de eerste keer, het verslag voor.

Hij begint met op te merken dat, in het begin van 1899, uit boosaardigheid of concurrentiegeest, valse geruchten werden verspreid over het bestaan van besmettelijke ziekten in Oostende.

"Wegens het slechte weer in april, mei en juni zijn de badgasten eerst laat verschenen. Met het mooie weer nadien kwamen ze dan met hele drommen af zodat 1899 tot hiertoe het schitterendste seizoen is geweest. In totaal werden er 49.902 bezoekers genoteerd, d.w.z. 43.460 uit België, Engeland, Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk en de overige 6.442 uit 27 landen uit de hele wereld.

De uitgaven voor publiciteit zijn dus niet vergeefs geweest. Er moet nog meer reclame gevoerd worden, vooral nu met de Parijse tentoonstelling van dit jaar. Ook in Engeland moet er meer propaganda gemaakt worden. De Boerenoorlog zal waarschijnlijk een ongunstige invloed uitoefenen.

Dat het prachtig seizoen tenslotte niet voor iedereen even voordelig was, ligt aan de uitbreiding die de stad neemt en aan de kwaliteit van de cosmopolitische wereld aan ons strand.

Bezoekers moeten we lokken door publiciteit, feestelijkheden en betere verkeersmiddelen. We danken de Spoorwegen en het Zeewezen die veel daartoe bijgedragen hebben. We hopen dat de buurtspoorweg Oostende-Diksmuide er komt."

Daarna snijdt A.S. andere problemen aan. We hebben dringend goed drinkwater nodig, zegt hij, en een betere riolering. De baders moeten doelmatiger beschermd worden tegen diefstal in de cabines. Ook de misdadigheid moet bestreden worden. Tenslotte wenst hij meer en nauwkeuriger openbare uurwerken.

Op de vraag van de heer Deknuyt om in het rapport voor uitbreiding van het elektriciteitsnet te pleiten, antwoordt A.S. dat die kwestie in de volgende zitting op de dagorde komt.

A.G. 4 februari 1900 - banket en toespraak van A.S.

A.S. is op de vergadering aanwezig en ook op het banket dat om 18 u in het Hotel d'Allemagne aangeboden wordt aan Aug. Van Imschoot naar aanleiding van zijn benoeming tot erevoorzitter van de Handelskamer. De gevierde wordt zijn portret, door Léon Herbo geschilderd, aangeboden. Het keurige klassieke portret (uit het donker oplichtend het intelligente gezicht met de bakkebaarden en de kleine bril) hangt nu in de vergaderzaal van de Oostendse Handelskamer, Langestraat 69 (het sterfhuis van Koningin Louisa Maria).

Na enkele toosten neemt A.S. het woord voor een lange toespraak. In zijn inleiding belicht hij de belangstelling van koning Leopold II voor Oostende. De uitbreiding en verfraaiing van de stad, aangemoedigd door de vorst, zal pas volledig zijn na een bevredigende oplossing van de problemen van de hygiëne, het drinkwater, de riolering, de verlichting, de veiligheid van de inwoners. Hierbij onderstreept hij de taak van het gemeentebestuur. De Oostendenaars zijn bereid hun stad te helpen want allen zijn ze eensgezind om de handel, de haven, de nijverheid, het seizoen te bevorderen.

Daarna herinnert hij aan de diensten bewezen door A. Van Imschoot, vooral aan zijn energie en hardnekkigheid die hij inderschoot van de Handelskamer heeft ontplooid.

De spreker doet 'n beroep op de schepen van financiën (Van Imschoot) om vooral de plannen voor hygiëne en veiligheid te doen uitvoeren. Daardoor zal Oostende uitgroeien tot een verblijfplaats benijd door de hele wereld. Tenslotte drinkt hij op de gezondheid van de feesteling, op het stadsbestuur en op de voorspoed van alle Oostendenaars.

C.P. 29 mei 1900 - Weekendreizen Londen-Oostende

De voorzitter (A. Borgers) deelt mee dat het voorstel van staatswege om 's zomers goedkope zaterdagreizen van Londen naar Oostende te organiseren, inclusief logies in een hotel in Oostende, moeilijk zal aanvaard worden door de hoteleigenaars. Hij verkiest een overeenkomst tussen Cook en de Belgische Staat.

Als antwoord daarop meent A.S. te weten dat aan dat voorstel geen gevolg werd gegeven.

+ Politie - Uurwerken - Publiciteit - Verlichting - Treinverbindingen

Even later vestigt A.S. de aandacht op de noodzakelijke reorganisatie van de politie. Dat is een kwestie van groot belang waarvoor hij nog geen spoedige oplossing ziet.

Verder klaagt A.S. erover dat er nog geen elektrische uurwerken geplaatst zijn. Hij wil ook weten wat de stad aan publiciteit gedaan heeft. Wanneer de elektrische verlichting op de dijk zal aangebracht worden. En tenslotte of we voor het komend seizoen goede treinverbindingen met Parijs zullen hebben.

C.P. 17 juli 1900 - Polemieken - Commissionairs

A.S. dringt aan op maatregelen tegen de anti-Franse en anti-Engelse artikelen die in sommige Belgische bladen verschijnen.

Hij signaleert ook het onhebbelijk gedrag van commissionairs die vreemdelingen naar ongewenste hotels of villa's leiden. Daarbij worden onwillige reizigers beledigd. Verder wordt er soms te veel gevraagd om het reisgoed te dragen.

Sectie "Intérêts balnéaires" 23 december 1900

Op die bijeenkomst draagt A.S. zijn rapport (II) over 1900 voor dat later zal besproken en gepubliceerd worden in het "Bulletin".

1901

C.P. 15 januari 1901 - Rapport (II) van A.S. over het seizoen 1900

Zoals hij had voorzien, zo begint A.S., werd het seizoen ongunstig beïnvloed door de oorlog in Zuid-Afrika en door de Parijse tentoonstelling.

"We telden 40.348 vreemdelingen, d.w.z. 9.554 minder dan in 1899. Daaronder 3.000 Belgen, 3.000 Engelsen, 600 Fransen, 1.000 Duiters, 500 Oostenrijkers en 1.454 uit andere landen. Nu de stad zich voortdurend uitbreidt (N.B. : in 1882 telde Oostende 20.247 inwoners en in 1899 al 38.477), mogen we spreken van een middelmatig seizoen voor vele medeburgers. Vele Fransen bleven weg wegens de gebrekkige verbinding Parijs-Oostende. De afwezigheid van een groot aantal Engelsen was een gevoelig verlies voor de lijn Oostende-Dover, maar ook voor de baden en voor de Kersaal.

Toch moeten we niet te veel klagen. 1899 was een uitzonderlijk goed jaar, 1900 een middelmatig. Het weer viel ook niet erg mee. Zoals elk jaar werden, door ja-loerse steden, ongunstige artikelen over Oostende gepubliceerd waartegen we geprotesteerd hebben.

Onze wensen uitgedrukt in het rapport over 1899 werden niet ingewilligd. De Spoorwegen zorgden niet voor betere verbindingen met Frankrijk en het gemeentebestuur voerde te weinig publiciteit in Engeland. Wat er voor Duitsland en Frankrijk gedaan werd, weten we niet.

Een hoosaardige polemiek in een gedeelte van onze pers is nadelig voor ons geweest in Engeland.

Het bezoek van de sjah betekende een machtige publiciteit. We moeten onze koning danken die daaraan niet vreemd was. Dat heeft vruchten afgeworpen want alle kranten in de wereld hebben zich met Oostende bezig gehouden.

Dit jaar zijn de feestelijkheden vroeg begonnen. Ze duurden tot einde september en werden besloten met de zilveren bruiloft van burgemeester Alf. Pieters.

Tijdens het seizoen is de koning met zijn dochter Clémentine hier geweest. Er wordt te weinig gevlagd als hij komt. Ook op de nationale feestdag. In sommige straten hangt er niets, niettegenstaande aanmoedigingen van het feestcomité. Dat is krenterigheid.

Moge de lijn Oostende-Diksmuide, sinds enkele weken in gebruik genomen, bloeien.

En nu de grote werken in verband met het badseizoen.

De aanbesteding voor de riolering is aangekondigd voor 20.01.1901. De kwestie van het drinkwater is nog lang niet opgelost. Er zijn inspanningen gedaan. Onzuiver water drinkbaar maken is een moeilijk probleem. Hiervoor moet 'n beroep gedaan worden op Europese ingenieurs. De stad moet het beste systeem kiezen en daartoe offers brengen. En een voorbeeld nemen aan Brussel, Verviers en het buitenland : Parijs, Lyon, Marseille, Frankfurt, Berlijn, enz.

We vragen ook aan de stad industriewater te bezorgen aan Mariakerke en aan de Vuurtorenwijk.

Ook de verlichting laat nog veel te wensen over.

Tegenover de kolonie vreemdelingen (talrijker dan het aantal inwoners) moet de stad zich offers opleggen. Dat geïnvesteerd kapitaal zal opbrengen.

Het eerste deel van de werken voor het nieuw Theater is bijna voltooid. De nieuwe Sint-Jozefskerk vordert en zal dat kwartier verfraaien. Wegens onvoorzien grondwerk zal de bouw van de Sint-Pieters en Pauluskerk nog 3 jaar duren.

De kursaalrestauratie is gedeeltelijk af. Over 2 jaar blijft er niets meer over van het oud gebouw. Na zijn voltooiing zal de kursaal het rijkste gebouw in zijn genre zijn. Het interieur is sprookjesachtig.

De nieuwe Post gaat niet vooruit en de dienst in het huidige postgebouw is gebrekkig.

Het Zeestation is één ellende. De herbouw, al jaren beslist, stuit steeds op nieuwe moeilijkheden. Zo'n open station vindt men nergens. Elke dag hoor ik klachten van de reizigers vooral bij regen, wind en storm. Hun misnoegdheid wordt nog vergroot door het gevloek van de koetsiers en de onbeschaamdheid van de commissionairs.

Daarbij komt dat de toegang tot de stad slecht geplaveid is. De houtstapels vlak bij het station, vormen een bestendig gevaar voor de voetgangers. Bovendien wordt het verkeer daar herhaaldelijk onderbroken door de 1 km lange goederentrein van en naar de Tilburyboten, door de elektrische en door de stoomtram. Daar heerst 'n chaotische toestand. Op 21 november jl. telde ik om 10u40 40 wagens langzaam voortgeduwd door 'n kleine machine. Al het andere verkeer lag stil. We verzoeken de voorzitter die problemen opnieuw voor te leggen aan de bevoegde overheid.

We hebben absoluut een overdekte markt nodig, onmisbaar voor de hygiëne. Waarom geen wachtkamer in het gerechtsgebouw? De vreemdelingen vragen publieke toiletten. De openbare uurwerken functioneren niet.

Gelukkig is de politie opnieuw georganiseerd maar de dienst vlot niet helemaal. De ondergeschikten hebben de handen vol. Wegens de talrijke werken hier aan de gang, verblijven er in onze stad een groot aantal vreemde werklieden. Daardoor ontstaan, vooral de zondag en de maandag, relletjes in danszalen en aanpalende straten. Nachtlawaai moet volstrekt verboden worden in juni, juli, augustus, september.

Onze politie is onvoldoende opgeleid voor haar delicate en moeilijke taak. 's Zomers komt er allerlei gespuis in onze badstad en dan is de politie overbelast. De diefstallen bij de zeebaden verminderen niet. Is het niet mogelijk de cabines te sluiten ? Ook op onze schepen, in de stations en de treinen wordt er gestolen.

Ongeveer 15 jaar geleden vroeg ik aan de Handelskamer om bij de Minister van Justitie erop aan te dringen in Oostende, gedurende 6 zomermaanden, geheime politie op te stellen, zoals in Dover, Hamburg, Bremen, Marseille. Er werd niets gedaan. Ik heb dan persoonlijk de Minister aangesproken met als resultaat dat twee gendarmes in burgerkleding bij iedere aankomst van een boot toezicht hielden. Maar ze hadden geen ervaring en waren dus niet nuttig. Enkele goede speurders zouden veel dienst bewijzen aan de stad.

Wat verder de baden betreft, er wordt geklaagd over de kleine manoeuvreerruimte van de cabines en over de gevaarlijke bewegingen ervan. Toezicht is hier moeilijk, zelfs onmogelijk, vooral bij vloed. Het badpersoneel wordt te weinig betaald zodat de baders verlegen zijn om de fooien. Koetsiers treden grimmig op tegen baders die weinig geven. We vernamen dat koetsiers 1 fr. per dag verdienen. Het drinkgeld is dus een deel van hun salaris. Met zo'n vergoeding kweekt men corruptie. Wie meest betaalt, is best bediend.

Het schijnt dat er een bureau voor hygiëne zal opgericht worden. Ik hoop dat de promotors in het reglement zullen verbieden : dode of stervende vissen ter consumptie op te halen uit waters, vergiftigd door de Spiere. Enkele weken geleden werd dat toch gedaan.

Er wordt ook geklaagd over periodieke stank van de gasfabriek en van de guano-fabriek in Excelsior (nl. aan de vroegere Sprotgang). Ook op de zuiverheid van de eetwaren, dikwijls vervalst, moet gelet worden."

A.S. besluit zijn rapport met een uiteenzetting over de kansspelen (in de kuraal).

"Op 23 november 1900 - toen die kwestie in de Kamer van volksvertegenwoordigers besproken werd - heb ik, in mijn persoonlijke naam, de kamerleden en senatoren erop gewezen dat het een vergissing zou zijn die belangrijke bron van inkomsten van de stad af te nemen. Dat zou onvergeeflijk zijn. De wetgevers vergeten dat onze welvaart afhangt van het badseizoen, dat slechts 2 maanden duurt. In de hotelnijverheid is ca. 50 miljoen geïnvesteerd, een kapitaal dat gedurende 9 à 10 maanden niets opbrengt. Dat hangt af van 't seizoen dat zelf afhangt van het weer, de gezondheidstoestand van de stad en de politieke gebeurtenissen.

Twee derde van onze bevolking moet leven van het seizoen en vele families moeten daarmee rondkomen. De meeste spelers geven hun geld uit in de grote hotels van de dijk. Hun uitgaven raken de gemeentelijke financiën niet diep. Maar het geld van de spelen brengt op voor de stad die daarmee verfraaiings- en saneringswerken in het belang van de bezoekers uitvoert. Allerlei werken bezorgen bovendien bezigheid aan duizenden arbeiders. Werkloosheid leidt tot alcoholisme met al zijn gevolgen. De bedrijvigheid in onze stad houdt 5.000 arbeiders aan het werk en dat nog voor lange jaren, indien de stad al die uitgaven aankan.

Spelen is een onzedige passie maar geheime speelhuizen zijn veel gevaarlijker voor de publieke moraal. Daarom pleit ik voor het behoud van de spelen. Voor de arbeiders wordt er veel gedaan : woningen gebouwd, werkuren verminderd, enz. Welnu de opheffing van de kansspelen zou voor hen uiterst nadelig zijn.

Ik geloof dat de wetgevers dat zullen inzien en de spelen niet zullen verbieden. Anders gaan de vreemdelingen elders, tot groot nadeel van onze stad".

N.B. A.S. was te optimistisch want het jaar daarop werden de kansspelen - een substantiële bron van inkomsten voor de stad - afgeschaft. (cf. infra)

C.P. 26 maart 1901 - Expo hygiëne in Oostende - Handelsverdragen

+In verband met de internationale tentoonstelling over hygiëne, maritieme veiligheid en visvangst, die in Oostende zal gehouden worden in augustus en september dit jaar, merkt A.S. op dat hij verscheidene aanvragen om inlichtingen daaromtrent heeft ontvangen. Hij wenst in staat te zijn die te geven.

+Wat de handelsverdragen met het buitenland betreft, meent A.S. dat tot nader onderzoek het status-quo zou kunnen behouden worden, wat de handel in vis aangaat.

C.P. 30 april 1901 - Havenwerken - Rapport (II) - Publiciteit

+A.S. vraagt of de Kamer reeds de plannen voor wijzigingen aan de havenwerken bezit.

+Verder hecht hij eraan te verklaren dat "La Feuille d'Ostende", buiten zijn weten en zonder zijn toestemming, de jongste dagen zijn rapport (II) over het badseizoen heeft gepubliceerd, met de passussen die niet verschenen zijn in het bulletin van de Kamer. Hij heeft het rapport niet overgemaakt aan het blad. Over de weglating van sommige delen ging hij akkoord met de voorzitter.

+Tenslotte vraagt hij dat er ruimere en vroeger dan gewoonlijk publiciteit zou gevoerd worden in Engeland en Duitsland. De toestand immers is ernstig. Wegens de voorgenomen opheffing van de spelen moeten we de grootst mogelijke publiciteit voeren ten voordele van Oostende.

C.P. 28 mei 1901 - Verlichting haven

A.S. wil weten welke verlichting er zal aangebracht worden aan de haven.

C.P. 15 oktober 1901 - Verontreiniging kanaal Oostende-Brugge

Voorzitter A. Borgers betreurt dat de verontreiniging van het kanaal Oostende-Brugge niet verminderd is. Hij stelt voor een kopie, van zijn brief aan de minister, naar het Oostends gemeentebestuur te sturen met verzoek om steun.

De heer M. Valcke wenst een kopie van die brief te sturen naar de Handelskamer van alle geïnteresseerde steden.

A.S. steunt dat dubbel voorstel. Het is tijd, zegt hij, dat die toestand een einde neemt.

G. BILLIET

(wordt voortgezet)

VOLKSKUNDIG JAARBOEK "T BEERTJE"

Het "Volkskundig jaarboek 't Beertje", deel IV, 1982 (260 p.) is zojuist van de pers gekomen. Uit de inhoudstafel van dit belangrijk heemkundig werk noteren we o.a. volgende bijdragen :

IN MEMORIAM HERVE STALPAERT;

S. TOP : Vragen en antwoorden m.b.t. het zelf broodbakken anno 1978-1980;

R. LOISEAUX : Kaas in het dagelijks leven door de eeuwen heen;

L. VAN ACKER : Iets over de geschiedenis van de landbouw in West-Vlaanderen;

G. FRANEHOE : Volksgeneeskundigheden;

A. LOWYCK : Keramiek te Brugge en omstreken;

E. MOREL : Dorpsleven in de Westhoek;

W. VERLONJE : Stoeten en processies in Vlaanderen;

Bestelling kan gebeuren mits storting van 530 F. op rekening nr. 000-0451263-19 van de Bond van Westvlaamse Volkskundigen, R.V. Vlaanderenstraat, 113, 8200 Brugge.

O.V.